

ЕВРОПСКАТА
УНИЈА
НАКРАТКО

Економски раст
за одржлива
иднина и многу
нови работни
места

Европа 2020: Европска стратегија за економски раст

„Европа мора да направи голем чекор во правец на формирање Унија што сè повеќе ќе се обединува и сè повеќе ќе зајакнува врз основа на својата стабилност и економски раст.“

Претседателот на Европската комисија Баросо, јуни 2012

ЕВРОПСКАТА УНИЈА НАКРАТКО

Оваа публикација е дел од серијата публикации што објаснуваат што прави Европската Унија во рамките на одделните политики, зошто таа е вклучена во нив и какви резултати постигнува. На Интернет може да ги погледнете и да ги преземете другите достапни публикации:
http://europa.eu/pol/index_en.htm

Како функционира ЕУ
Европа 2020: Европска стратегија за економски раст ✕
Татковците на ЕУ

Земјоделство
Буџет
Активности против климатските промени
Конкурентност
Потрошувачи
Култура и аудиовизуелна политика
Царина
Развој и соработка
Дигитална агенда
Економска и монетарна унија и еврото
Образование, обука, млади и спорт
Вработување и социјални прашања
Енергија
Проширување на ЕУ
Претпријатија
Животна средина
Борба против измамите
Рибарство и поморски прашања
Безбедност на храната
Надворешни работи и безбедносна политика
Хуманитарна помош
Внатрешен пазар
Правда, граѓанство, основни права
Миграција и азил
Јавно здравство
Регионална политика
Истражување и иновации
Безбедност и внатрешни работи
Оданочување
Трговија
Транспорт

СОДРЖИНА

Зошто ни е потребна Стратегијата за економски раст - Европа 2020?

Реформи за поголема конкурентност 3

Како постапува ЕУ?

Координација и финансиска поддршка 6

Што прави ЕУ?

Специфично наменети иницијативи ... 9

Поглед кон иднината

Создавање нови работни места и инклузивен раст 12

Дополнителна литература 12

Европската Унија накратко:

Европа 2020: Европска стратегија за економски раст

Европска комисија
Генерален директорат за комуникации
Публикации
1049 Брисел
Белгија

Ракописот е завршен во декември 2012 година
Насловна страница и фотографија на прва страница:
© Phovoir

2012 — 12 стр. — 21 × 29.7 cm
ISBN 978-92-9238-106-6
doi:10.2871/5217

Луксембург: Канцеларија за публикации на Европската Унија, 2013

© Европска Унија, 2013
Репродукцијата е дозволена. За користење или репродукција на фотографиите треба да се побара дозвола директно од носителите на авторските права.

Зошто ни е потребна Стратегијата за економски раст - Европа 2020?

Реформи за поголема конкурентност

Како и поголем дел од светот, така и Европа минува низ период на трансформација. Глобалната економска криза ги избриша годините на економски и социјален напредок и ги разоткри структурните слабости на нејзината економија. Во меѓувреме, растеше бројот на долгорочните предизвици какви што се глобализацијата, притисокот од намалувањето на природните ресурси и стареењето на населението. Доколку сакаме да се приспособиме на ваквата променлива реалност, Европа не може да продолжи да функционира како досега. Структурните слабости на европската економија, кои беа разоткриени со кризата, може да бидат надминати само доколку продолжи спроведувањето на структурните реформи: реформи што се засновани врз националните заложби, но кои во исто време се изградени врз европските придобивки какви што се единствениот пазар, заедничката трговска политика и другите политики што се спроведуваат на ниво на ЕУ. Доколку сакаме да го одржиме моделот на европската социјална пазарна економија во денешни услови, тогаш Европа ќе мора да стане и поконкурентна.

Со цел да се справат со овие прашања, Европската Унија и нејзините земји-членки во 2010 година ја објавија стратегијата за одржлив развој за следната деценија: Стратегијата Европа 2020. Стратегијата ги опфаќа како краткорочните предизвици поврзани со кризата, така и потребата од структурни реформи што би се спровеле преку примена на мерки за зголемување на растот, кој, пак, е неопходен за да се подготви европската економија за во иднина.

ЕУ политиките имаат за цел да се вработи 75% од работоспособното население до 2020.

Цели и водечки иницијативи

ЕУ утврди пет амбициозни цели – за вработување, иновации, образование, социјална вклученост и клима/енергија – кои треба да се остварат заклучно со 2020 година. Поконкретно целите на ЕУ се да осигури:

1. вработеност на 75% од населението на возраст од 20 до 64 години;
2. инвестиции во износ од 3% од БДП на ЕУ во истражување и развој;
3. ограничување на емисии од стакленички гасови за 20% или дури 30% во однос на нивоата од 1990 година, употреба на обновливи извори за 20% од нашите потреби за енергија и зголемување на нашето ефикасно користење на енергијата за 20%;
4. намалување на стапката на лицата што рано го напуштаат училиштето под 10% и зголемување на процентот на лицата на возраст 30-34 години со завршено високо образование на 40%;
5. намалување на бројот на лицата што се изложени на сиромаштија или социјална исклученост за 20 милиони.

Секоја земја-членка на ЕУ ги одреди своите национални цели во секоја од овие области, а лидерите на ЕУ се согласија за неколку конкретни мерки што ќе се спроведуваат на ниво на ЕУ и на национално ниво. Тие, исто така, ги утврдија најважните области за дејствување за кои се смета дека може да бидат новите мотори за поттикнување на економскиот раст и создавањето нови работни места. Тие области се опфатени со седумте „водечки иницијативи“.

- „Унија на иновации“ има за цел да се подобрат условите и пристапот до финансии за истражување и развој, со што иновативните идеи ќе може да се претворат во производи и услуги, а воедно ќе овозможат економски раст и создавање нови работни места.

- „Млади во движење” има за цел да се подобрат условите во образованието и да се олесни пристапот до пазарот на труд за младите луѓе. Тоа, меѓу другото, ќе се постигне преку финансии од ЕУ наменети за програми за студирање, учење и обуки, како и платформи за обезбедување помош на младите луѓе што бараат работа да најдат вработување на територијата на целата ЕУ.
- „Дигитална агенда за Европа” има за цел да се забрза пристапот до брзиот Интернет и употребата на информатичко-комуникациските технологии.
- „Европа што ефикасно користи ресурси” има за цел да се оддели економскиот раст од користењето на ресурсите. Таа ја поддржува промената кон економија со ниски количества јаглерод, поголема употреба на обновливи извори на енергија, развој на зелени технологии и модернизиран транспортен сектор, како и енергетска ефикасност.
- „Индустриска политика за ерата на глобализацијата” има за цел да се подобри бизнис-климата пред сè за малите и средните претпријатија, на пример, преку обезбедување помош за пристап до кредити и намалување на административните работи. Во нејзини рамки се поддржува и развојот на силна и одржлива индустриска основа, која е отворена за иновации и може да биде конкурентна на глобално ниво.

- „Агенда за нови вештини и работни места” има за цел да се модернизираат пазарите на труд и да се оспособат луѓето преку развој на нивните вештини и зголемување на флексибилноста и безбедноста на работната средина. Во нејзини рамки се обезбедува и помош за работниците полесно да најдат работа на територијата на целата ЕУ, сè со цел подобро да се усогласат понудата и побарувачката на трудот.
- „Европска платформа против сиромаштијата” има за цел да се осигури социјална и територијална кохезија преку обезбедување помош за сиромашните и социјално исклучените лица за полесен пристап до пазарот на труд и за нивно активно учество во општеството.

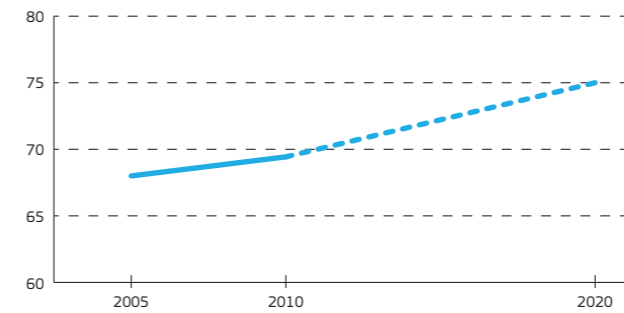
Многу од другите политики и активности на ЕУ се, исто така, вклучени во спроведувањето на стратегијата Европа 2020, како на пример единствениот пазар, буџетот на ЕУ (кој се користи како стратегиска поддршка на приоритетните области во стратегијата Европа 2020) и трговската политика на ЕУ (која, меѓу другото, ги поддржува посилните трговски односи, кои, пак, можат да им обезбедат на европските претпријатија пристап до владините набавки и програмите за истражувања во трети земји).

Брзиот Интернет треба да биде достапен низ цела Европа.

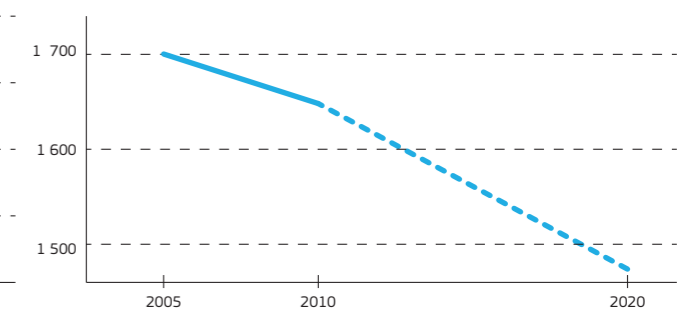
Европските цели за 2020

ЗГОЛЕМУВАЊЕ НА ВРАБОТНОСТА НА 75%

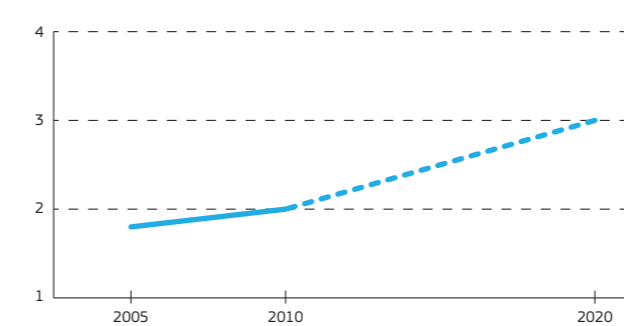
Процент на лица на возраст од 20 до 64 години што се дел од работниот процес

ЗГОЛЕМУВАЊЕ НА ЕНЕРГЕТСКАТА ЕФИКАСНОСТ ЗА 20%

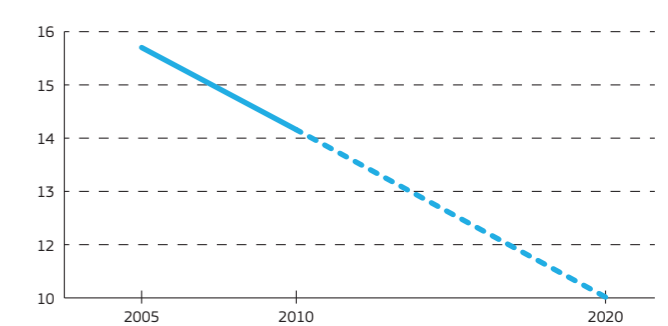

Потрошувачка на примарна енергија во милиони тони еквиваленти на нафтата

ИНВЕСТИЦИИ ОД 3% ОД БДП ВО ИСТРАЖУВАЊЕ И РАЗВОЈ

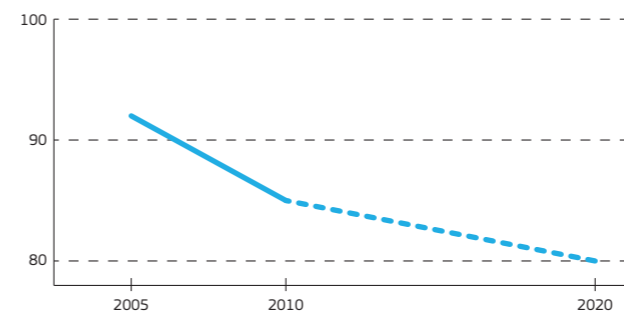

НАМАЛУВАЊЕ НА БРОЈОТ НА ЛИЦАТА ШТО ГО НАПУСТИЛЕ УЧИЛИШТЕТО ПОД 10%

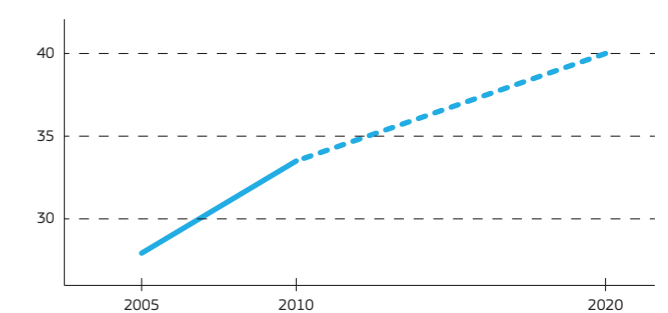
Процент на лица на возраст од 18 до 34 години со средно образование што не учествуваат во образовниот процес и обуките

НАМАЛУВАЊЕ НА ГАСОВИТЕ ОД СТАКЛЕНАТА ГРАДИНА ЗА 20% ВО СПОРЕДБА СО НИВОАТА ОД 1990 ГОДИНА

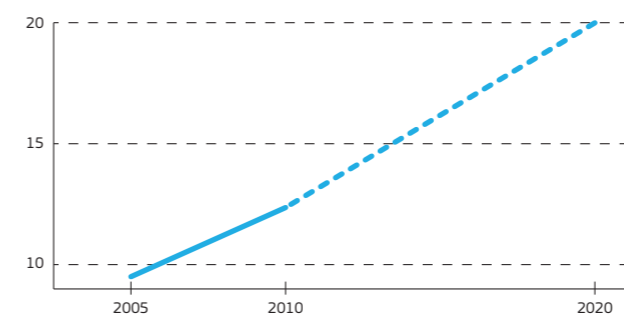
Индекс за нивоа на емисиите во 1990 = 100

ПРОЦЕНТОТ НА ЛИЦА НА ВОЗРАСТ ОД 30 ДО 34 ГОДИНИ СО ВИСОКО ОБРАЗОВАНИЕ ДА БИДЕ НАЈМАЛКУ 40%

Процент на лица на возраст од 30 до 34 години што успешно завршиле универзитетско образование или некое друго слично образование

ЗГОЛЕМУВАЊЕ НА УПОТРЕБАТА НА ОБНОВЛИВА ЕНЕРГИЈА НА 20%

Учество на обновлива енергија во бруто-финалната потрошувачка на енергија

Сите графикони ги прикажуваат податоците за 27-те земји на ЕУ во 2005 и 2010 година, како и целите за 2020 година утврдени во стратегијата Европа 2020. Целта за намалување на сиромаштијата преку отстранување на ризикот од сиромаштија или социјална исклученост за најмалку 20 милиони луѓе не се мери на истиот начин како другите цели, бидејќи не постојат компаративни статистички податоци. Се проценува дека 115 милиони жители на ЕУ станале дел од оваа категорија во текот на 2010 година.

Извор: Европска комисија.

Како постапува ЕУ?

Координација и финансиска поддршка

Кризата ни покажа во колкава мера нашите економии се поврзани меѓу себе. Појавата на „станбен меур“ во една земја може да има влијание врз соседните земји и, секако, врз целата Унија. Поголемата економска меѓузависност бара координиран одговор на кризата, вклучувајќи ги и социјалните партнери и граѓанското општество. Само ако дејствуваме заедно, ние ќе можеме да излеземе посилен од кризата. Во денешниот, глобализиран свет ниту една земја нема да успее да се соочи со предизвиците доколку дејствува самостојно. Тоа особено важи за Европа, каде што справувањето со ваквите предизвици е најуспешно кога се врши на ниво на ЕУ.

Поддршката за обновувањето на економскиот раст и конкурентноста на европските економии е во центарот на вниманието на Европската комисија од самиот почеток на кризата. За да се постигне тоа, јавните финансии мора да бидат засновани врз побезбедна основа, додека на реалната економија треба да ѝ биде достапен постабилен и поодговорен финансиски сектор. Покрај тоа, неопходни се поцврсто економско владеење и дисциплина, а земјите-членки мора да продолжат со заложбите за спроведување на основните структурни реформи за поттикнување на конкурентноста. Доколку профункционира сето ова, сите одделни чекори треба да се направат истовремено.

Силна координација на националните економски политики

„Европскиот семестар“ е периодот од годината кога земјите-членки ги координираат своите економски политики и активности за спроведување на стратегијата Европа 2020. Европскиот семестар овозможува земјите на ЕУ јавно да информираат за своите макроекономски и структурни планови, како и за политиката за вработување, со цел да можат да научат едни од други и навреме да ги откријат потенцијалните проблеми.

Целта на Европскиот семестар е да се зајакне координацијата меѓу економските политики на земјите-членки додека тие се во процес на подготовка, за да се откријат недоследностите и новите нерамнотежи. Станува збор за систематска и темелна активност за скрининг на европската економија.

Комисијата го започнува Европскиот семестар секоја година во моментот кога на Европскиот парламент и на Советот им го претставува извештајот наречен „Истражување на годишниот економски раст“. Овој извештај е основа за дискусиите меѓу лидерите на ЕУ – шефовите на држави или влади на земјите-членки на ЕУ – кои се среќаваат во рамките на Европскиот совет во март (наречен пролетен Европски совет) за да ги утврдат општите насоки за стратегијата Европа 2020.

Врз основа на овие насоки, секоја земја-членка на ЕУ треба да подготви две програми: национална програма за реформи и програма за стабилност или конвергенција. Првата од нив се однесува на нивото на напредокот што тие го постигнале во однос на одредниците содржани во Европа 2020 и кои мерки ќе ги преземат во текот на следната година со цел да се справат со преостанатите слабости. Втората програма се однесува на нивните повеќегодишни буџетски планови. Подоцна во април, овие два документи се испраќаат на проценката до Европската комисија.

Врз таа основа, Комисијата подготвува препораки за секоја од земјите. Препораките ги усвојува Европскиот совет на самитот во јуни. Тие опфаќаат широк опсег на прашања, меѓу кои и за состојбата на јавните финансии, способноста на банкарскиот сектор да ја одржи економијата, пензиските реформи, предизвиците поврзани со економскиот раст и конкурентноста, создавањето нови работни места и мерките во образованието, кои всушност се одраз на приоритетите содржани во Истражувањето на годишниот економски раст.

Земјите-членки ги подготвуваат Националните програми за реформи и програмите за стабилност или конвергенција врз основа и на консултациите со националните чинители, додека Европската комисија ги подготвува препораките за секоја од земјите-членки на ЕУ. Овие специфични конкретни препораки за тоа што треба да постигнат земјите во следните 12-18 месеци се засновани врз анализата на програмите што ги подготвуваат земјите-членки збогатени со заклучоците од билатералните средби меѓу експертите на Комисијата и на земјите-членки.

Одбегнување на дефицитот и зголемување на фискалната дисциплина

Финансиската криза откри неколку слабости во владеењето на ЕУ со економската и монетарна унија. Основата на одговорот на ЕУ на кризата се новиот пакет правила за подобро економско владеење, кои стапија во сила во 2011 година. Постојат неколку комплементарни правила што се применуваат во земјите од еврозоната.

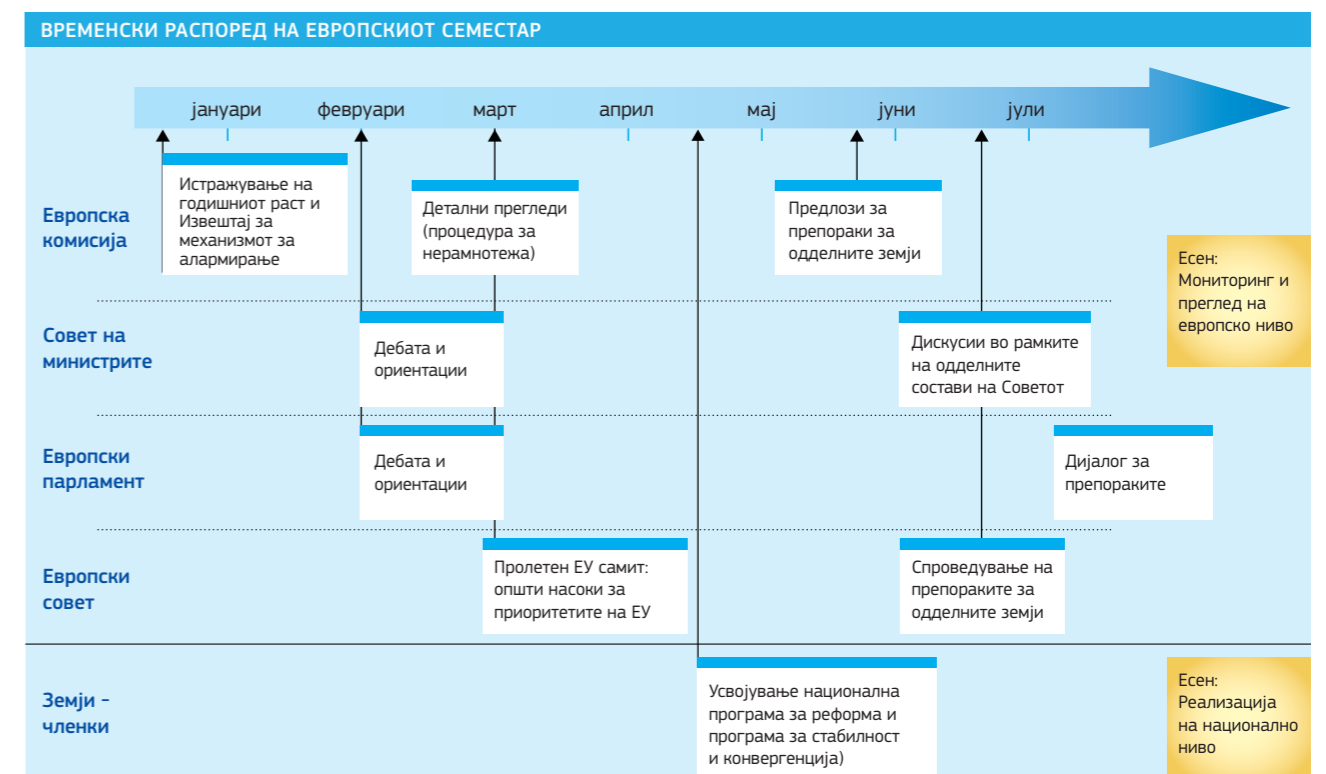
Овие построги правила опфаќаат санкции за земјите-членки што не ги почитуваат своите обврски за враќање на националните буџети во состојба на одржливост. Во случај на превисок дефицит, постепено ќе бидат изрекувани финансиски санкции – само за земјите што се дел од еврозоната – кои може да достигнат и до 0,5% од БДП.

Покрај тоа, 25-те земји-членки на ЕУ (17-те членки на еврозоната и преостанатите 8) се согласија да усвојат нова меѓувладина спогодба, позната како Фискален компакт, со цел да се зајакнат фискалната дисциплина и конвергенцијата. Тоа е јасна политичка изјава дека земјите од еврозоната ќе ги преземат сите неопходни мерки за поддршка на еврото.

Следење на можната појава на макроекономска нерамнотежа

Во новиот пакет правила беше вклучен и надзорен и извршен механизам со цел да се откријат и да се коригираат сериозните разлики во конкурентноста: станува збор за процедурата за макроекономска нерамнотежа (ПМН). Нејзината цел е да се открие нерамнотежата меѓу економиите на земјите-членки многу порано од претходно. ПМН овозможува детално набљудување на националните економии и доставување информации до институциите на ЕУ за потенцијалните идни проблеми.

ПМН користи табела што ги следи промените низ 11 економски индикатори, какви што се уделот во извозниот пазар, цената на трудот, долгот на приватниот сектор и цените на куќите. Во случаите кога ќе се открие нерамнотежа – на пример, зголемување на платите што не е во согласност со зголемувањето на производството или брз раст на цените на куќите – се испраќаат препораки до засегнатата земја-членка, при што може да биде неопходен и патоказ со одредници за „ребаланс“ на економијата. Како крајна мерка, може да се изречат финансиски санкции за засегнатата земја од еврозоната доколку таа не преземе никакви мерки за санирање на состојбата.

Финансиска стабилност

Кризата покрената прашања околу довербата во еврозоната. Прашања на кои беше даден решителен одговор. Беа зајакнати заштитните мерки со цел да им се помогне на оние земји-членки од еврозоната што се соочија со финансиски проблеми. Европскиот механизам за стабилност (ЕМС) со 700 милијарди евра има повеќе капитал од која било друга финансиска организација во светот и може да одобрува заеми во износ од 500 милијарди евра. ЕМС почна да се користи во септември 2012 година. Тој заменува два претходни привремени механизми, Европскиот инструмент за финансиска стабилност (ЕИФС) и Европскиот механизам за финансиска стабилизација (ЕМФС).

Ликвидноста на банките и нивниот капацитет за одобрување заеми беа зајакнати на краток рок, а во исто време беа зајакнувани и регулативите и супервизијата на финансискиот сектор на ЕУ со цел да се одбегне појавата на слични проблеми во иднина.

Економски раст и создавање нови работни места

Сите мерки наведени погоре во текстот ѝ служат на крајната цел за создавање услови што овозможуваат економски раст и создавање нови работни места во ЕУ, бидејќи тоа е единствениот начин да продолжиме да го финансираме нашиот начин на живот. Од почетокот на кризата, Комисијата постојано повикува на мерки за зајакнување на економскиот раст, кои се во срцето на стратегијата 2020. Но растот мора да биде врз стабилен основа: од таа причина Комисијата дејствува во правец на промоција на мудар, одржлив и инклузивен раст.

Европскиот совет се договори за усвојување на Компакт за економски раст и нови работни места, кој, меѓу другото, ќе инјектира повеќе капитал во европската економија преку зголемување на капацитетите на

До 2020 година дваесет проценти од европската енергија треба да потекнуваат од обновливи извори.

Европската инвестициска банка за одобрување заеми и продлабочување на европскиот единствен пазар.

Финансирање на Европа 2020

Сите активности на Унијата се поддржани од нејзиниот буџет, кој сега е фокусиран на економскиот раст повеќе од кога било порано. Ист е случајот и со предлогот за повеќегодишниот буџет на ЕУ за периодот 2014-2020. Структурните фондови, пак, што се распределени по земјите-членки, се специјално наменети за поддршка на реформите и на создавањето нови работни места.

Буџетот на ЕУ се насочува кон инвестиции во сите земји-членки за справување со заедничките предизвици, какви што се поттикнувањето на растот, создавањето нови работни места на територијата на цела Европа и зголемувањето на нејзиното влијание во светот. Буџетот на ЕУ не се обидува да го покрие она што може да се покрие со националните буџети, туку се фокусира на оние нешта за кои европските финансиски средства ќе обезбедат вистинска дополнителна вредност. Со него се финансира она што во спротивно не би било финансирано или она што би било прескапо да се финансира од националните буџети.

Вклученост на релевантните чинители

Европскиот парламент игра важна улога, особено при мобилизацијата на националните парламенти и нивната улога во овој процес. Во рамките на новите правила за економско владеење, Европскиот парламент може да воспостави економски дијалог со Советот и со Комисијата. Во суштина тоа значи дека Парламентот може да направи анализа и да побара одговори од овие две институции за нивните предлози и одлуки. На овој начин процесот станува потранспарентен, а се обезбедува и поголема одговорност на Советот и на Комисијата.

Сите сегменти на општеството треба да бидат вклучени во стратегијата Европа 2020. Таа мора да го опфати основното ткиво на општеството, вклучувајќи ги и бизнисите, синдикатите, невладините организации и граѓаните. За да се постигне тоа, Европскиот економско-социјален комитет формираше Управен одбор за Европа 2020, кој вклучува широка мрежа на граѓански организации од цела Европа. Комитетот на регионите, исто така, формираше Платформа за мониторинг на Европа 2020, која ги вклучува регионалните и локалните власти. И двата комитети поднесуваат свои мислења што се дел од дискусиите на пролетниот европски самит. Впрочем, голем дел од стратегијата се спроведува на локално и на регионално ниво во земјите на ЕУ. Тука се вклучени локалните и регионалните власти, социјалните партнери и граѓанското општество.

Што прави ЕУ?

Специфично наменети иницијативи

Остварувањето на целите на Европа 2020 може да ги зајакне потенцијалите за економски раст во земјите на ЕУ. Целите утврдени во Европа 2020 им нудат можност на земјите-членки на ЕУ да го дадат својот максимум за да постигнат напредок во клучните области. Европа најдобро функционира кога дејствува обединето. Постојат неколку придобивки што Европа може да ги посочи како пример за нејзините заеднички напори. Ербас (Airbus) беше формиран во 1970-те од страна на четири европски земји. Тој денес може да се пофали со преку 50.000 вработени и е еден од водечките производители на авиони во светот. Галилео е европскиот сателитски систем за навигација. Тој може да обезбеди поточни податоци од ГПС-системот на САД и Глонас-системот на Русија. Галилео ќе стане оперативен во 2019 година, откако ќе бидат лансирани сите сателити. Европската инвестициска банка (ЕИБ) неодамна помогна при финансирањето на најголемата фарма на ветер во светот, лоцирана на море. Фармите на ветер Танет (Thanet) и Вални (Walney) во Обединетото Кралство можат да произведат над 600 мегавати, кои обезбедуваат електрична енергија за 500.000 домаќинства, со што се зголемуваат потенцијалите на ЕУ за користење обновлива енергија. Овие и други проекти можеше да се реализираат само преку поблиска европска соработка во сите сектори, а слични вакви проекти може да станат реалност и во рамките на водечките иницијативи на Европа 2020.

Резултати од водечките иницијативи

Спроведувањето на водечките иницијативи на Европа 2020 веќе е во тек. Општо гледано, постигнатиот напредок е задоволителен. Спроведени се и неколку клучни активности во рамките на секоја од иницијативите, а неколку примери за тоа се наведени подолу во текстот.

Европа 2020 за млади луѓе

Секоја година 6 милиони млади Европејци го напуштаат училиштето, во најдобар случај, со завршен понизок степен на средно образование. Нивниот број претставува 14% од младите на возраст од 18 до 24 години, што пак од своја страна ги создава високите нивоа невработеност кај младата популација. Затоа Европската комисија се обидува да го зголеми бројот на дипломираните млади луѓе, да го зголеми квалитетот на предавањата и да го извлече максимумот од она што може да го направи

високото образование за да ѝ помогне на европската економија да излезе посилна од кризата. Во нејзината стратегија се утврдуваат приоритетните области во кои земјите на ЕУ треба да направат повеќе за да ги постигнат заедничките цели во образованието и се утврдува како ЕУ може да ги поддржи нивните политики за модернизација. Иницијативите на ниво на ЕУ вклучуваат и мултидимензионално рангирање на универзитетите, кое ќе им помогне на студентите да се информираат за тоа кои образовни програми се најдобри за нив. Во рамките на програмата за размена на студенти Еразмус, која започна во 1987 година, досега се финансирани 3 милиони размени на студенти. Комисијата предложи една нова програма - „Еразмус за сите“. Со неа ќе им се даде можност на 5 милиони луѓе да добијат грантови од ЕУ за студирање, обуки или волонтирање во странство во периодот од 2014 до 2020 година, што е речиси двапати повеќе од сегашната размена. Покрај тоа, ќе се воведат и програмата „Еразмус за постдипломци“, во чии рамки ќе се обезбедат кредитни гаранции за студентите што ќе се запишат на редовни постдипломски студии во друга земја на ЕУ.

Исто така, беа реализирани неколку специфични иницијативи што ги поврзуваат младите луѓе со слободните работни места. Беа спроведени и информативни кампањи со цел да се поттикне побарувачката кај малите и средните претпријатија за вработување млади луѓе и да се олеснат контактите меѓу нив. Покрај тоа, Комисијата предложи земјите-членки и ЕУ подобро да го користат Европскиот социјален фонд (ЕСФ) во справувањето со невработеноста меѓу младите. Тоа ќе се направи пред сè преку поддршка на преминот од училиште на работа, како и преку поддршка на мобилноста на младите луѓе на пазарот на трудот.

За економијата е добро кога повеќе млади луѓе патуваат во други земји на ЕУ за да студираат или да работат.

Во практиката: Твојата прва ЕУРЕС-работа

Целта на програмата „Твојата прва ЕУРЕС-работа“ е да им помогне на луѓето да ги пополнат слободните работни места низ ЕУ. Таа се заснова врз поддршката од националните агенции за вработување – во вид на информации, барање работа, вработување и финансирање – како за младите што бараат работа, така и за бизнисите што се заинтересирани да вработат луѓе што не се од нивната земја. Таа им помага на оние што бараат работа преку поддршка за пронаоѓање соодветни работни места и објавување информации за слободните работни места, како и преку обезбедување финансиски средства за покривање на патните трошоци за интервју за работа и/или за трошоците за преселба во земјата каде што се наоѓа новото работно место. Од друга страна, работодавачите добиваат помош за вработување нови лица, а малите и средните претпријатија може да добијат помош за да покријат дел од трошоците за обука на новите вработени и за нивното приспособување на новото работно место.

Европа 2020 и борбата против сиромаштијата и социјалната исклученост

Со повеќе од 80 милиони луѓе во ЕУ што се изложени на ризикот од сиромаштија – меѓу кои и 20 милиони деца и 8% од работоспособното население – Европската платформа против сиромаштијата и социјалната исклученост ги утврдува активностите за остварување на целта на ЕУ за намалување на сиромаштијата и социјалната исклученост за најмалку 20 милиони до 2020 година. Иако борбата против сиромаштијата и социјалната исклученост пред сè е обврска на националните влади, ЕУ сепак може да има координативна улога така што ќе ги утврди најдобрите практики и ќе го промовира заедничкото учење, преку утврдување правила што ќе важат за целата ЕУ и преку обезбедување на неопходните финансиски средства. За да се постигне тоа, треба да се спроведат следниве клучни активности: да се овозможи полесен пристап до нови работни места; социјална безбедност; образование; како и до основните услуги какви што се здравствената заштита и домувањето. Другите клучни активности се однесуваат на подобра искористеност на финансиските средства на ЕУ за поддршка на социјалната вклученост и борбата против дискриминацијата; социјални иновации за наоѓање нови „мудри“ решенија и градење нови партнерства меѓу јавниот и приватниот сектор.

Европа 2020 и иновациите

Целта на водечката иницијатива „Унија на иновации“ е да се поттикне создавањето на што е можно посилна врска меѓу истражувањето и иновациите и создавањето нови работни места, што е од витално значење за закрепнувањето на Европа од сегашната економска криза. Секое инвестирано евро во истражување во ЕУ води кон зголемување на додадената вредност на индустријата од 7 до 14 милиони евра, додека инвестициите во износ од 3% од БДП на ЕУ за истражување и развој до 2020 година може да создадат 3,7 милиони нови работни места и пораст на годишниот БДП за речиси 800 милијарди евра до 2025 година. Комисијата објави платформа за поддршка на регионите и земјите-членки за подобро дефинирање на нивните стратегии за истражување и иновации. Со оглед на тоа дека не постојат решенија што еднакво би важеле за сите земји, платформата ќе им помогне на регионите да ги оценат своите специфични предности и слабости во однос на истражувањето и иновациите и да се развијат врз основа на своите конкурентни предности. Во 2012 година беше договорен патент на ЕУ, кој ќе им заштеди на претпријатијата и на иноваторите до 80% од трошоците по патент. Кандидатите за патент ќе можат да добијат еден единствен европски патент наместо да мораат да аплицираат за посебен патент во секоја земја на ЕУ. Ова ќе важи за 25-те земји-членки на ЕУ што се согласија со предлогот, во рамките на процедурата за поголема соработка. Порано, за заштита на патентите мораше да се аплицира во секоја земја на ЕУ, што можеше да чини и до 36.000 евра. По воведувањето на договорот за патент, овие трошоци може да се намалат на 680 евра, на долг рок. Европската комисија и Европската инвестициска банка објавија нов инструмент за давање гаранции со цел да им се помогне на иновативните мали и средни претпријатија да имаат пристап до финансиски средства од банките. Се очекува дека до крајот на 2013 година ќе се отворат дополнителни 6 милијарди евра за заеми, меѓу кои и 1,2 милијарда евра за малите и средните претпријатија и до 300 милиони евра за инфраструктура во областа на истражувањето.

Финансиските средства од ЕУ ги подобруваат условите за истражување и иновации

© iStockphoto.com

Во практиката: Иновативни решенија

Проектот „Активно и здраво стареење“ започна во 2012 година како пилот-проект, кој е само почеток на серијата идни европски партнерства во областа на иновациите. Целта на ваквите партнерства е да се мобилизираат учесниците во иновациониот сектор околу една општа цел (во овој случај здраво стареење) за да се забрзаат иновативните решенија за општествените промени. Започнаа и некои други иновациони партнерства, како, на пример, партнерствата „Ефикасна употреба на водата“ и „Мудри градови“.

Дигитална Европа

Дигиталната агенда ги опфаќа виталните аспекти на модерната економија какви што се брзиот Интернет и дигитална содржина, сајбер-безбедноста, поефикасните услуги на е-владата и нови здравствени услуги што им го олеснуваат животот на граѓаните. Таа, исто така, создава услови за стекнување на неопходните вештини за искористување на придобивките од технолошката револуција. „Идното интернет-партнерство меѓу јавниот и приватниот сектор“ е програма на ЕУ за истражување и иновации има за цел зголемување на конкурентноста на Европа во идните интернет-технологии и системи што ги поддржуваат мудрите услуги и апликации. Партнерството, исто така, ќе им помогне на деловните субјекти и на владите да развијат нови интернет-решенија засновани врз комплексен преглед на податоци за градење помудра инфраструктура и деловни процеси.

Здравствената заштита во Европа може да стане поефикасна со воведувањето на дигиталниот начин на работа – на пример, пациентите би имале целосен пристап до своите податоци и би можеле да зборуваат со своите лекари од далечина.

© iStockphoto.com

Во практиката: побезбеден Интернет

Уште една цел на водечката иницијатива Дигитална Европа е да се осигури побезбеден Интернет за децата. Најдобрите технолошки и медиумски претпријатија се согласија да формираат коалиција за да го направат Интернетот побезбедно место за децата.

Поддршка за ефикасно користење на енергетските извори

Водечката иницијатива на Европа 2020 за ефикасно користење на енергетските извори во Европа ја истакнува потребата од итна преориентација кон ефикасна употреба на нашите природни извори. Тоа се однесува на потрошувачите и производителите во сите релевантни области, какви што се енергијата, транспортот, климата, животната средина, земјоделството, рибарството и регионалната политика.

Европската комисија презентираше предлог за целосна измена на застарените правила за оданочување на енергетските производи во Европската Унија. Целта на новите нацрт-правила е да се реструктурира начинот на кој се оданочуваат енергетските производи за да се отстранат тековните нерамнотежи и да се земат предвид и нивните емисии на јаглерод диоксид и нивната енергетска содржина. Целта на новите правила е и да се промовира енергетската ефикасност и потрошувачката на производите што повеќе се грижат за животната средина, како и да се одбегнуваат нарушувањата на конкурентноста во рамките на единствениот пазар.

Индустриска политика

Она што е од клучно значење за конкурентноста на Европа е побрзиот развој на заедничките индустриски стандарди, кои всушност ќе ги приближат заштедата и придобивките за бизнисите и за потрошувачите. За да се постигне тоа, Комисијата предложи серија на законски и вонзаконски мерки за развој на повеќе стандарди за пократок временски период.

Поглед кон иднината

Создавање нови работни места и инклузивен раст

„Ние не само што треба да создадеме финансиска стабилност, туку можеме и мораме да одиме и подалеку за да се вратиме на патот што води кон економски раст. Растот е клучот, растот е одговорот. Оттаму, прашањето за нас е како да го зголемиме растот. Јас, всушност, мислам дека треба да ги потсетиме луѓето дека ние имаме стратегија за економски раст, а тоа е Европа 2020.”

(Претседателот Баросо, април 2012 година)

Советот и Комисијата го вршат мониторингот на стратегијата Европа 2020 во рамките на Европскиот семестар. Тој вклучува мониторинг на општата макроекономска состојба, постигнатиот напредок во исполнувањето на петте цели на годишно ниво и напредокот во однос на седумте водечки иницијативи. Секоја година, во „Истражувањето на годишниот економски раст“, Комисијата известува за напредокот постигнат на ниво на ЕУ во однос на целите и на водечките иницијативи содржани во Европа 2020.

Веќе се направени значителни напори низ целата ЕУ, а реформите се спроведуваат во неколку земји. Но иако е постигнат значителен напредок во однос на фискалната консолидација, сепак заостануваат реформите за поттикнување на растот во областите какви што се даночната реформа, пензиската реформа, реформата на пазарот на трудот и отворањето на услугите и малопродажниот сектор.

Откако целосно ќе се реализира стратегијата Европа 2020, таа ќе резултира во подобро опремена Европа која ќе обезбеди мудар, одржлив и инклузивен раст: Европа што го комбинира создавањето нови работни места со социјалната вклученост, каде што луѓето можат да ги стекнат вештините што им се потребни за да напредуваат; Европа што ќе може да извлече корист од можностите што постојат на глобално ниво.

Дополнителна литература

- ▶ Веб-страницата на Европската комисија со сите информации за Европа 2020:
http://ec.europa.eu/europe2020/index_en.htm

